

СИЛАБУС КУРСУ ФОЛЬКЛОР

Ступінь вищої освіти – **перший (бакалаврський)**

Освітня програма: **Польська мова і література, українська мова і література**

Дні занять: відповідно до розкладу занять

Консультації: вівторок

Рік навчання: **1, семестр: 2**

Кількість кредитів: **4, мова викладання: українська**

КЕРІВНИК КУРСУ

Музика Сергій Володимирович

Контактна інформація:

0983344727

serhy muzyka@gmail.com

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Навчальний курс «Фольклор» належить до нормативних дисциплін. Він має на меті розширення і поглиблення знань з історіографії і фольклористики, їх методології і методик, сучасної проблематики, що у свою чергу дозволяє повніше розкрити етнічну специфіку традиційно-побутової культури українців та її локальну своєрідність за історико-етнографічними районами, а також простежити сучасні тенденції розвитку національних культур народів України.

Зміст пропонованого курсу спрямований на простеження студентами поетапного становлення духовного середовища українського народу; з'ясування ролі усної народної словесності у формуванні етнопсихології, світоглядних засад українців; з'ясування співвідношення язичницького та християнського світоглядів на різних етапах становлення української народної словесної творчості; простеження етапів розвитку жанрів усної народної творчості в залежності від історичних обставин та міжнаціональних впливів.

СТРУКТУРА КУРСУ

Години (лек. / прак.)	Тема	Результати навчання	Завдання
2 / 2	Тема 1. Фольклор і фольклористика. Школи і напрями слов'янської фольклористики, її мета і завдання.	Знати періодизацію фольклору, вміти характеризувати основні періоди. Уміти розрізняти напрями та школи фольклористики. Сформувати чітке розуміння специфіки жанрів слов'янського фольклору. Мати уявлення про сучасні тенденції дослідження фольклору.	<i>Обговорення питань, конспектування, презентація, проєкт</i>
2 / -	Тема 2. Основні світоглядні системи українського народу.	Знати основні особливості дохристиянських вірування давніх слов'ян. Знати про роль християнства і його вплив на формування народної словесності.	<i>Обговорення питань, конспектування, презентація, проєкт</i>
2 / -	Тема 3. Магія і міфологія	Знати основні риси праслов'янської міфології, магії. Мати уявлення про ієрархію прадавніх українських богів і їх функції.	<i>Обговорення питань, конспектування, презентація, проєкт</i>

5 / 4	Тема 4. Календарно-обрядова творчість	Знати про особливості ритуально-міфологічної основи зимового, весняного, літнього та осіннього циклів. Вміти аналізувати специфіку драматизованих календарно-обрядових дійств.	<i>Обговорення питань, конспектування, дискусія, презентація, проєкт</i>
4 / 2	Тема 5. Родинно-обрядова творчість	Знати про особливості весільної обрядовості; народної обрядовості, пов'язаної з народженням дитини; похоронної обрядовості; особливості пов'язані з будівництвом дому та новосіллям.	<i>Обговорення питань, конспектування, дискусія, дослідження</i>
5 / 2	Тема 6. Український героїчний епос	Знати про жанри українського героїчного епосу: билини, думи, історичні пісні, пісні-хроніки, легенди, перекази, народні оповідання, бувальщини. Вміти аналізувати тексти в плані структури, образної системи та поезики.	<i>Обговорення питань, конспектування, дискусія, дослідження, проєкт</i>
4 / -	Тема 7. Балади. Ліричні пісні.	Знати про українські народні балади, їх тематично-стильові особливості і поезику. Ознайомитись із зразками родинно-побутових, соціально-побутових, танкових пісень, піснями літературного походження тощо.	<i>Обговорення питань, конспектування, дискусія, дослідження, проєкт</i>
4 / 2	Тема 8. Казкова проза. Історична проза	Сформувати уявлення про жанрову своєрідність казок: культово-анімістичні (міфологічні) казки, чарівні казки, соціально-побутові казки,	<i>Обговорення питань, аналіз творів</i>
2 / -	Тема 9. Пареміографія. Дитячий фольклор	Знати про поезику малих жанрів фольклору, загадки, колискові пісні, забавлянки.	<i>Обговорення питань, конспектування, презентація, проєкт</i>
2 / 2	Тема 10. Український фольклор ХХ ст.	Сформувати уявлення про усну словесність на західноукраїнських землях. Виявити особливості розвитку народної творчості України у різні періоди ХХ ст. Сформувати знання про сучасний міський фольклор і постфольклор.	<i>Обговорення питань, конспектування, презентація, проєкт</i>

ЛІТЕРАТУРНІ ДЖЕРЕЛА

1. Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / за ред. Марії Зубрицької. 2-е вид., доп. Львів: Літопис, 2001. 832 с. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Zubrytska_Mariia/Antolohiia_svitovoi_literaturno-krytychnoi_dumky_XX_st/
2. Буйських Ю. Жіночі образи української міфології «Колись русалки по землі ходили...». Харків: «Клуб Сімейного Дозвілля», 2018. 319 с.
3. Віннічук А. П. Український фольклор: Навчальний посібник. 2-ге вид., перероблене та доповнене. Вінниця, 2018. 168 с.
4. Гарасим Я. І. Нариси до історії української фольклористики: Навч. посібник. К.: Знання, 2009. 301 с.
5. Давидюк В. Вибрані лекції з українського фольклору (в авторському дискурсі) : навч. посіб. для студ. вищих навч. закладів. Вид. третє, виправл., доп. і перероб. Луцьк : ПВД «Твердиня», 2014. 448 с.
6. Дмитренко М. К. Українська фольклористика II пол. XIX ст.: Школи, постаті, проблеми. К.: Вид-во «Сталь», 2004. 383 с.
7. Івановська О. Український фольклор: семантика і прагматика традиційних смислів. Підручник. Київ: ВПК «Експрес-Поліграф», 2012. 336 с.
8. Колесса Філярет. Університетські виклади про український фольклор і фольклористику: У 13 зошитах. Зошити VIII–IX: Групи, зв'язані з народним календарем і господарськими сезонами / Упорядкування, підготування тексту, вступні зауваги, коментарі Ірини Довгалюк. Львів: СПОЛОМ, 2022. 144 с.

9. Кононенко О. Українська міфологія. Символіка». Харків: Фоліо, 2020. 224 с.
10. Кононенко О. Українська міфологія. Фольклор, казки, звичаї, обряди. Харків: Фоліо, 2020. 159 с.
11. Кривенко О. Архітектоніка замовляння як хронологічний маркер. Слово і час. 2015. № 6. С. 52-55.
12. Лановик М., Лановик З. Українська усна народна творчість. К.: Знання-Прес, 2001. 591 с.
13. Лозко Г. Українське народознавство. К.: Зодіак – ЕКО, 1995. 368 с.
14. Мишанич С. В. Усна народна творчість. Культура і побут України. К., 1991. 276 с.
15. Родіонова І., Мхитарян О., Ситченко А. Корпус навчально-методичних матеріалів до дисциплін літературознавчого циклу: навч.-метод. посіб. / за заг. ред. І. Родіонової. Миколаїв, 2020. 355 с.
16. Руснак І. Український фольклор. К.: Видавничий центр «Академія», 2012. 304 с.
17. Семенов О. Український фольклор: Навч. посіб. Глухів: РВВ ГДПУ, 2004. 254 с.
18. Сердега Р. Л. Конспект лекцій зі спецкурсу «Українська лінгвофольклористика» : навчальний посібник. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2017. 228 с.
19. Тереховська О. В. «Фольклор та літературне краєзнавство» : Навчально-методичний посібник для практичних занять. Івано-Франківськ, 2022. 50 с.
20. Українська фольклористична енциклопедія у 2-х т. Т. 1: А-Л / Упорядник, науковий редактор д. філол. н., професор М. К. Дмитренко. К.: Вид-во «Сталь», 2018. 740 с.
21. Fischer Adam. Święto umarłych (Le jour des Morts). Napisał Doc. Dr. Adam Fischer. Rozprawy i Wiadomości z Muzeum im. Dzieduszyckich (Acta Musaei Dzieduszyckiani). Lwów: Nakładem Muzeum im. Dzieduszyckich, 1923. Tom VII/VIII. Rok 1919/1920. S. 60–132. URL: labs.lnu.edu.ua/folklore-studies/proekty/elektronna-navchalna-biblioteka-ukrajinskoji-folklorystyky/

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Здобувачі освіти мають право відпрацювати пропущені практичні заняття у формі співбесіди з викладачем або письмових завдань.

Здобувачі освіти зобов'язані дотримуватися термінів виконання всіх видів робіт, передбачених курсом. Викладач терміни виконання певних видів робіт визначає заздалегідь. Роботи, які подають із порушенням термінів без поважних причин, оцінюють на нижчу оцінку (-10 балів). Терміни підсумкового контролю, ліквідації академічної заборгованості визначає розклад заліково-екзаменаційної сесії. Перескладають модулі з дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, медична довідка, участь у спортивних змаганнях, конференціях).

- **Політика щодо академічної доброчесності:** В оцінюванні підготовки здобувачем освіти практичних і, особливо, індивідуальних творчих завдань керуємося політикою академічної доброчесності. Основні параметри академічної доброчесності включають такі позиції: висловлення власних міркувань із певних питань із покликанням на легітимні академічні джерела (статті в наукових часописах, які мають друковані версії та затверджені відповідними інституціями); оригінальне та самостійне виконання запропонованих завдань, запобігання проявам різних форм академічного плагіату (списування, в т.ч. із використанням мобільних девайсів, фальсифікація фактів, кількісні та якісні маніпуляції), двостороння комунікація з питань якості й доцільності контенту дисципліни та форм контролю. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять – обов'язковий компонент оцінювання, за яке нараховують бали. Здобувач освіти зобов'язаний відвідувати лекційні та практичні заняття згідно з розкладом та систематично виконувати навчальні завдання (зокрема відведені для самостійної роботи). Береться до уваги відвідування лекцій, активність на практичних заняттях (відображено в балах). Цінується і заохочується творчий підхід до опрацювання запропонованих тем. Передбачено можливість зарахування результатів формальної, неформальної, інформальної освіти.

Науково-педагогічний працівник гарантує доступність зустрічей у межах університету, а також можливість заочної комунікації та консультування з урахуванням електронних можливостей (навчальних платформ – Moodle або Zoom та ін.). За об'єктивних причин (наприклад, карантин, військовий стан, хвороба, міжнародне стажування) навчання може проходити в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

ОЦІНЮВАННЯ

Остаточну оцінку за курс розраховують так:

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2 (ректорська контрольна робота)	Заліковий модуль 3 (підсумкова оцінка за КППЗ, враховуючи поточне опитування)	Заліковий модуль 4 (залік)
20%	20%	20%	40%
1. Усне опитування (тестування) на заняттях: 4 теми по 10 балів – мах 40 балів. 2. Письмова робота – мах 60 балів.	1. Усне опитування (тестування) на заняттях: 4 теми по 10 балів – мах 40 балів. 2. Письмова робота – мах 60 балів.	1. Підготовка КППЗ – мах 40 балів. 2. Захист КППЗ – мах 40 балів. 3. Участь у тренінгах – мах 20 балів.	1. Тестові завдання (10 тестів по 2 бали за тест) – мах 20 балів. 2. 2 пит. по 40 балів – мах 80 балів.

Критерії оцінювання на практичних заняттях

За роботу на практичному занятті студент може отримати максимум **10 балів**.

9-10 балів: студент демонструє ґрунтовні знання матеріалу заняття в повному обсязі, вільно висловлює думку з проблемних питань, виявляє креативність у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.

7-8 бали: студент демонструє повні, систематичні знання, вільно висловлює думку з проблемних питань, самостійно аналізує події, явища, факти, однак при викладі матеріалу допускає несуттєві помилки.

5-6 бали: студент демонструє знання основного матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхневу обізнаність у проблемних питань, допускає суттєві помилки при викладі матеріалу, але спроможний усунути їх із допомогою викладача.

3-4 бали: студент демонструє фрагментарні знання матеріалу заняття, що складає менше 50% необхідного обсягу, не знає основної літературознавчої термінології, не вміє логічно висловлюватися.

1-2 бал: студент демонструє фрагментарні знання, які є частково правильними; відповідь містить грубі помилки у аналізі подій, явищ, фактів, використанні фахової термінології, відзначається порушенням логіки викладу, неаргументованим висвітленням проблеми.

0 балів: студент не володіє знаннями необхідними для заняття, відповідь неправильна або відсутня взагалі.

Шкала оцінювання студентів:

Переведення підсумкового балу за 100-бальною шкалою оцінювання в підсумкову оцінку за традиційною шкалою

За шкалою ЗУНУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

